

Kommissionens anbefalinger kort fortalt

Følgende anbefalinger er opsummeringer. De fulde anbefalinger findes i rapportens tre kapitler.

TechDK
Kommissionen

Nye teknologier skaber nye monopoler

> Data skal følge brugeren, ikke virksomheden

- Indfør obligatorisk interoperabilitet mellem digitale platforme

For at gøre det lettere for brugere at skifte mellem digitale tjenester skal man kunne bruge tredjepartstjenester til at få adgang til monopolernes services gennem Application Programming Interfaces (API'er). Tiltag, der åbner de digitale tjenester for tredjeparter, kan søge inspiration i EU's direktiv om betalingstjenester (PSD2), der åbner bankernes API'er til bl.a. kontooplysninger for tredjepartstjenester.

> Opdatér branchekategorier, så de matcher virksomhedernes forretningsmodel

Ved fremtidig vurdering af dominans og opkøb bør myndighederne – afhængigt af firmaernes forretningsmodeller – i stigende grad vurdere digitale markedsandele ud fra:

1. Antal brugere (bliver allerede brugt i dag, men bør ofte være det primære parameter)
2. Datamængder (eksempelvis målt på antal datapunkter pr. bruger)
3. Opmærksomhed (eksempelvis målt på, hvor lang tid brugeren anvender produktet)

Ved at bruge disse mere digitale parametre til at vurdere markedsandele vil de store techfirmaer få sværere ved at foretage opkøb, som skader markedskonkurrencen. De vil også hurtigere opfylde dominanskriterier, som betyder, at bestemte forretningsmetoder, såsom kundebinding, ikke længere tillades.

> Stærkere og tættere virksomhedssamarbejder, der kan matche techgiganter

Eksisterende virksomheder og iværksættere opfordres til i stigende grad at samle

sig i grupper af virksomheder, der opererer på det samme marked, for at indgå i netværk, der samlet konkurrerer med de digitale giganter. Endvidere opfordres der til, at regeringen proaktivt bidrager til at etablere denne slags samarbejder, ved at der nedsættes et embedsmandsudvalg, der hjælper udsatte markedsaktører til at samarbejde på tværs.

> **Indfør ny 5-5-5-techskat**

Virksomheder, der leverer digitale tjenester, som har en omsætning på henholdsvis fem milliarder kroner i verden og fem millioner kroner i Danmark, skal betale en skat på 5 % af deres danske omsætning. Det anbefales, at skatten indføres fra sommeren 2020, såfremt der inden da ikke er kommet en løsning i EU eller OECD, som er at foretrække. Forslaget er uddybet i bilag 1.

Dataficering uden grænser

> **Tracking, nej tak**

Udgangspunktet for vores digitale færden skal være, at borgere ikke bliver overvåget. Borgere skal kunne færdes lige så frit online, som de kan offline. Således skal de allerede gældende regler skærpes, så det sikres, at dataindsamling til kommerciel brug (salg, forretningsudvikling mv.) bliver et reelt, frivilligt og informeret tilvalg af brugeren, der ligeledes skal have reelle muligheder for fravalg.

Data skal endvidere opsplittes, således at data indsamlet til funktionelle formål ikke må anvendes til kommercielle formål eller sælges. Et udvidet forslag til "tracking, nej tak" er vedlagt som bilag 2.

> **Indfør orienteringspligt og samtykke for datasamkørsel**

Digitale tjenester bør have pligt til at orientere brugere, når deres data samkøres med nye datasæt. Det skal således gøres klart, at databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 3, og artikel 14, stk. 4, i Danmark indebærer, at brugeren klart og tydeligt skal informeres om, hvem der bruger data og til hvilke formål. Derudover bør tjenester pålægges pligt til at hente konkret samtykke hos brugeren, inden data sælges eller videregives til tredjepart.

I tillæg bør der være et konkret samtykke, før almindelige personoplysninger kan samkøres til at skabe følsomme informationer.

> **Styrket kædeansvar for data**

Brugere skal kunne holde virksomheder ansvarlige for skadelige konsekvenser af deres databehandling. Hvis et medie eksempelvis indhenter data om brugere og giver disse videre til et tredjepartsannoncenetværk, bør mediet stå til ansvar for, at brugerens data behandles efter loven. Mange danske virksomheder – heriblandt medier – har nemlig en praksis, hvor brugeren indgår en særskilt samtykkeaftale med hver enkelt tredjeparts "datasælger". Hermed undgår virksomhederne at have et ansvar for, hvad der sker med behandling af brugerens data. Eftersom det er virksomhederne, der har indtjeningen på aftalerne med annoncenetværket, bør det imidlertid også være virksomhederne, der står til ansvar.

GDPR sætter allerede rammen for dette kædeansvar, men det skal tolkes og håndhæves langt mere omfattende, end det bliver i dag. Hermed skabes et reelt kædeansvar for data.

> **Sletning af personlig data til kommerciel brug efter 12 måneder**

Udgangspunktet er i dag, at opsamlet data må beholdes, så længe virksomheden skønner, det er nødvendigt. Det betyder, at der er en permanent historik over, hvad brugere tidligere har gjort i deres liv, hvilket skaber en risiko for, at brugere fastholdes i bestemte mønstre. Endvidere belønnes de techvirksomheder, som tidligt har samlet data på aggressiv og til tider ulovlig vis, med strukturelle fordele, som nye virksomheder ikke kan matche. Det foreslås derfor, at personlig data om brugere til kommerciel brug skal slettes efter 12 måneder, medmindre virksomheden får et samtykke til at beholde dataen. Dette samtykke skal fornys hver 12. måned.

> **Beskat virksomheders indtjening på data om brugere**

Med en ny lov om dataansvar skal de store techvirksomheder på årlig basis oplyse brugere om, hvilke personlige data, der er samlet, handlet, samkørt, samt den økonomiske gevinst, der er tjent på data. I opgørelsen skal indgå en vurdering af, hvad brugerens data er værd ud fra virksomhedens monetarisering af data. Det er en mulighed at bruge den gængse udregning til average revenue per user (ARPU) i vurderingen. Udregningen skal danne grundlag for økonomisk kompensation på individuel basis eller for en kollektivt opkrævet beskatning af databehandling (se også 5-5-5-tech skat som et andet alternativ i kapitel 1). Beskatning af virksomhedernes databehandling bør indføres ligesom beskatning af kapitalindkomst i form af kildeskat med informationsforpligtelse. Det er nødvendigt med undtagelser for ikke-kommercielle dataansvarlige.

> **Indfør certificeringsordning for databeskyttelse**

I GDPR fremhæves behovet for at forbedre gennemsigtigheden og overholdelsen af GDPR ved at fremme bl.a. databeskyttelsesmærkninger. Formålet er, at registrerede borgere hurtigt skal kunne vurdere databeskyttelsesniveauet i forbindelse med relevante produkter og tjenester. TechDK Kommissionen er enig heri og opfordrer til, at Danmark udvikler et certificeringsmærke eller lægger pres på EU-Kommissionen for at få etableret mærkningsordninger hurtigst muligt. Der bør trækkes på erfaringer fra smiley-ordningen i etableringen af mærket. Det foreslås, at Danmark bør gå forud for resten af EU og udvide mærkningsordningen til den offentlige sektor og til de organer, der ligger i gråzonen mellem private og offentlige organisationer såsom forsyningsvirksomheder.

Et udvidet forslag til certificeringsordning er vedlagt som bilag 3.

Det opdelte arbejdsmarked

> **Indfør arbejdsgiveransvar for digitale platforme**

Med platformøkonomiens nye profitter følger også en forpligtelse til at geninvestere en del af gevinsten i de løstansatte arbejdstagere, der skaber værdi på platformene. Udover at platformene bør betale skat, bør de være forpligtede til at indbetale pension og feriepenge til den enkelte freelancer.

> **Skab åbenhed om indkomst og omkostninger**

Opgaveplatforme bør påbydes at kommunikere tydeligt i en eventuel ansættelseskontrakt, hvilke skjulte omkostninger, der kan være forbundet med at levere arbejde som løstansat.

> **Indfør fradrag på kompetenceudvikling**

Sikringen af livslang læring til alle kan tilskyndes, ved at fradraget på efteruddannelse udvides til også at gælde grund- og videregående uddannelse. I dag er uddannelse, der giver nye kompetencer, ikke fradragsberettiget.

> **Udarbejd løbende økonomiske teknologifremskrivninger**

Arbejdsgivernes pligt til at kompetenceudvikle deres medarbejdere kræver, at de er på forkant med automatiseringen. Arbejdsgiverorganisationerne bør derfor i samarbejde med fagbevægelsen og regeringen opretholde løbende fremskrivninger af den teknologiske udviklings konsekvenser for arbejdsmarkedet og økonomien.

> **Indfør mulighed for uddannelsesår**

Der bør indføres mulighed for et års orlov til kompetenceudvikling hvert tiende år. Således kan man som medarbejder bedre selv varetage sine fremtidsmuligheder. Det kan eventuelt indføres i form af et klippekort til uddannelse gennem hele livet. Kommissionen anbefaler, at finansieringen finder sted gennem en lønopsparing, eventuelt suppleret via skattefinansiering.

> **Skab nye praktikordninger**

Medarbejdere bør kunne indgå i løbende praktikforløb i andre brancher end den, de er ansat i. Udover at fremme fleksibilitet og tværfaglig forståelse åbner en sådan ordning for mindre abrupte jobskifter, i tilfælde af at hele funktioner automatiseres. En mulig ramme, som en sådan ordning kunne falde inden for, er en udvidet version af det eksisterende Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, men målrettet alle medarbejdere frem for blot lærlinge. En alternativ ordning er oprettelsen af 50/50 uddannelsesstillinger med en 20 timers arbejdsuge kombineret med en uddannelse på halv tid.